

ანდრო ბუჯიძე

დამქანცველი ზღვა

ეს იყო ზღვა, ლურჯი ჰორიზონტი.

გალვიძებისთანავე ვალეზით ნაქირავეები პატარა ოთახის კარს და ამ ოდნავ შემადლებული ღიობიდან მოჩანდა კოლბაში ჩასხმული ლურჯი სითხე. ეს ვირტუალურ რეალობას ნაკლებად ჰგავდა – აქ მოწმენდილი ცის სიღრმე გზვდებოდა თვალში, ცა კი ციმციმებდა და თანდათან უძრავი სურათის შთაბეჭდილებას მოძრავი სინამდვილის შთაბეჭდილება ენაცვლებოდა. ეს იყო ზღვა პირველქმნილი მშვენიერებით, სიმკაცრითა და სიღიადით, მოქცეული ჩვენი პატარა კარის ჩარჩოში. პატარა ზღვისპირა ოთახი კი სასჯელიც იყო და საჩუქარიც.

ავვისტოს ბოლოს ჰაერში უკვე დაცურავდა დამდნარი ოქრო. მარიამი და ანუკი ხალისით იღვიძებდნენ და, რაღა თქმა უნდა, ზღვა ეკერათ პირზე. ზღვა იყო ახალი რეალობა, რომელშიც ჩვენ მოვხვდით და რომელიც რას გვპირდებოდა, ჯერ არავინ იცოდა. ნანა, როგორც ყოველთვის, ბუზუნით იღვიძებდა, – ხან რას იტკივებდა, ხან რას. არის რაღაც მართალი ადამიანის ახალ გარემოში გადანაცვლებისთანავე წარმოთქმულ საყვედურებში: თითქოს მთელ თავის განვლილ ცხოვრებას უჩივის და საამისო საბაბიც გააჩნია. ეს არ არის წუხილი, ეს ცხოვრებასთან შეგუების კიდევ ერთი ცდაა, გაუცნობიერებლად გადადგმული კიდევ ერთი გულწრფელი ნაბიჯი – ფარული ხალისიანობის სამზადისია.

– ამ საწოლმა გვერდები გამომითქვიფა, ბეჭები ჩემი აღარ არის, – ამბობს ნანა და წვალეებით იწვევს საწოლიდან. ზამბარებიანი საწოლი ზრიალებს. ამ ზრიალს რაღაც უსიამოვნო შეგრძნება ახლავს. მე კი ეს საწოლები ბავშვობის აგარაკს მახსენებს და, როგორც ყოველთვის, ნაღველი მერევა.

რომ ჩამოვედით, ღრუბლიანი ამინდი დაგვხვდა. ქარი აშრიალებდა უზარმაზარფოთლებიან სუბტროპიკულ ხე-მცენარეებს, რომელთაც ნელა ეფინებოდა წვრილი წვიმა. გალვიძებისთანავე ფართქუნი ჩამესმოდა – მოგვიანებით ვხვდებოდი, რომ ამ უცნაურ ჩქამს ფრთებივით აფრიალებულ მწვანე ფოთლებზე დაცემული წვიმა გამოსცემდა. მესამე დღეს გამოიღარა.

ახლაც ადრე გამეღვიძა და ზღვაზე გამავალი პატარა ოთახის კარი გამოვალე. გამოჩნდა კიდევ ერთხელ ეს საოცრება – აკვარიუმი-ზღვა. ნუთუ ეს რეალობაა?! წარმოუდგენელია, სახლის კარი გამოაღო და თვალწინ ქვიშრობის ნაწიბური, ზღვის ლურჯი ზოლი და ცის სიღრმე შემოგეფეთოს ერთად. მერე კი თანდათან ყველაფერს ეგუები.

ოთახიდან კიბე ეშვება ეზოს ვიწრო ჭიშკრისკენ. გარეთ ქვაფენილია, სადაც შორტებში გამოწყობილი დამსვენებლები დააბიჯებენ: წყვილები, ღიპიანი კაცები, სქელი ქალები... ბავშვები მორჩილად მისდევენ მშობლებს, ხელში გასაბერი ლეიბები და ბალიშები უჭირავთ. ყველას კმაყოფილი სახე აქვს – დილის ზღვას ემშურებიან. მერე ბრუნდებიან ზღვიდან. ასე იქნება ყოველდღე, სანამ არ დადგება დრო აქედან გამგზავრებისა. ქრება უკვე ნაცნობი და ჩნდება უცნობი სახეები. თუმცა ავვისტოს ბოლოს უკვე იმდენი ხალხი იყრის თავს, რომ ყველაფერი ერთმანეთში ირევა.

პლაჟზე ვწევართ. მარიამი ცხრა წლის არის, ანუკი – ექვსის. ზღვა წყნარია, ოდნავ სცემს ნაპირს ტალღა. მარიამი თამამად შედის ზღვაში, ანუკი ფრთხილად მიჰყვება ფეხდაფეხ... „ეს

არის ზღვა, კამერტონი ჩვენი ყოფიერების!“. უკვე თბილისში ჩასულები ზანტად აუწყებენ ნაცნობებს: „ზღვაზე ვიყავი“, „ქობულეთში ვისვენებდი“. ნაცნობები ირევიან, იღვწებიან და განურჩევლნი ხდებიან. მათ არ ახსოვთ ზღვა, რადგან ზღვაზე დიდი ხნის წინ იყვნენ, ან არ უნდათ ზღვა, რადგან მათი ცხოვრების გზა სხვა მიმართულებით წარიმართა.

მე მეშინია ზღვის. ქვეცნობიერად მიზიდავს და განმიზიდავს კიდევ. თითქოს ცხოვრებას, ამ ჩემთვის მუდამ გაუგებარ სტიქიას, რაღაც ახალი და ასევე გაუგებარი სტიქია ერწყმის. საიდან იღებს დასაბამს ეს გრძნობა, ძნელი სათქმელია. მახსენდება შორეული ბავშვობის ფრაგმენტები, ქობულეთში გადაღებული ფოტო. მასზე მე ჩვეულებრივ, მყუდრო ქობულეთურ ეზოში ვდგავარ ჩემიანებთან ერთად. ყველგან შუქ-ჩრდილებია დაფენილი. მე მზის ნაფლეთში ვარ გამოხვეული და გაღიმებული ვიყურები. რა თქმა უნდა, ეს წუთი არ მახსოვს, და რომ არა ფოტო, ეს ფრაგმენტიც გაქრებოდა ჩემი ცხოვრებიდან.

წარსული აღარ არსებობს. თითქოს სხვა ქალაქში ჩამოვედი, ჩამოვედი სხვა ადამიანებთან ერთად და საინტერესოა, რომ სხვა ვარ თვითონ მეც. ამ ქალაქში ძველებური მხოლოდ პალმებია. სხვა ყველაფერი ახალია. ეს ქალაქი მთელ ჩემს წარსულთან ერთად დამავიწყდა, როგორც ამბავი, რომელიც ერთხანს მირაჟივით ანთია მახსოვრობაში, მერე კი ქრება. ასეთი ამნეზია თითქოს ფარულ სინარულსაც მანიჭებს. თითქოს რაღაც უნდა დაიწყოს თავიდან, მაგრამ ამჯერად ჩემთვის არაფერი არ იწყება და არც დაიწყება. უკვე ყველაფერი იყო.

ზღვის ტალღებს დილიდანვე სერავენ წყლის მოტოციკლები, კატერები... პარაშუტებით ადამიანები ლაჟვარდებს კვეთენ... ლურჯი დღეა, ამჩატებული და გახალისებული. მე, ნანა და ბავშვები კიდევ ერთხელ ვახელთ თვალს ახალ რეალობაში – ვხსნი ჩვენი ცისფერი ოთახის კარს, საიდანაც ლურჯი ზღვა მოჩანს. საოცარია – წევხარ ოთახში და უყურებ ზღვას. ეს თითქმის დაუჯერებელია.

კიბით ჩავდივარ სუბტროპიკულხეებიან, მაგიდებით გაწყობილ ეზოში. ქალებს ვედროებით ახლადდაჭერილი კეფალი მოაქვთ. ნანა ყიდულობს და დიდ ტაფაზე წვავს. ეზოში სომხეთიდან ჩამოსული სტუმრები ირევიან. ბავშვებს ქრისტინა, ელუკი და ჯანო ჰქვიათ. ჯანოს მამა ჰამაკში წამომჯდარა და შვილს ეძახის. დილიდან შუადღემდე ზღვაზე არიან, მერე სადღაც იკარგებიან, სადამოთი ისევ ზღვაზე მიდიან, დაღამებულზე ეზოში მწვადებს წვავენ და ზედ არაყს აყოლებენ. „ჯანო, ჯანო, ჯანო...“ – ჩამესმის.

მარიამი წყალში დგას და ტალღას ელოდება. ტალღა იგვიანებს, მაგრამ ნელ-ნელა წამოიბურცება, მოდის, თითქოს ნაპირს ეპარებაო, მერე თავს ამოყოფს, მარიამს ეხლება და აბარბაცებს. მარიამი იცინის. ანუკი ახლოს დგას ნაპირთან და ტალღა რომ მოდის, გამორბის.

არაფერს მოველი ზღვისგან. არ მტოვებს იმის განცდა, რომ ყოველივე ეს უკვე იყო და თანაც მრავალგზის. ერთადერთი სიახლე ისაა, რომ ბავშვებთან ერთად აქ პირველად ვარ. ბავშვებმა ჯერ არ იციან, რა არის ზღვა.

საღამოვდება. ნანა და ბავშვები კენჭებს აგროვებენ. ნანას გატაცებაა მეტ-ნაკლებად ძვირფასი ქვები – სარდიონი, ქარვა, საფირონი... ნანა ეძებს. არადა, ძვირფასი ქვები პლაჟზე არ იპოვება. აქ მხოლოდ ნიჟარებია.

საღამოობით მტოვებს გახეების განცდა. ერთმა ფსიქოლოგმა აღმოაჩინა, რომ დიდი ქალაქის მკვიდრთ შინაგანი გახეება ემართებათ. ეს არის ეგრეთ წოდებული ფრუსტრაცია, განურჩევლობა ყველაფრისადმი. მახსენდება ჩემი თავი თბილისში, ჩემსავე სამსახურში. ვდგავარ ფანჯარასთან. გადავყურებ მუზეუმის ეზოს. მაღალი ფანჯრის მიღმა მოჩანს ტალავური. იქ მოხუცი დამლაგებელი ქალი დაწრიალებს. მოაქვს ხალიჩა და ეზოში ქვაფენილზე აფენს. მერე ისელებს შლანგს და რეცხავს ხალიჩას. წყალი ნაკადულებად მიუყვება დამრეც ქვაფენილს. მოდის მძლოლი, ახალგაზრდა ბიჭი. ის და დამლაგებელი ქალი საუბრობენ, თან იცინიან. მათი სიცილი არ აღწევს ჩემამდე. მხოლოდ მექანიკური ხერხის მონოტონური ხმა ისმის საიდანაც, სხვა ეზოდან. სად აღარ ვშუშობდი და ნაშუადღევს სამსახურის ოთახში ყოველთვის ამ ხერხის ძილისმომგვრელი ხმა ჩამესმოდა.

გახეება მტოვებს. ბავშვებთან ერთად გავყურებ მზის ჩასვლას. ზღვა ჰგავს უდაბნოს. ერთი პოეტის ლექსი მახსენდება, რომელიც დიდი ხნის წინათ ამეკვიატა:

ზღვაზე მზე დადგა, როგორც ირემი,
ალანდა რქები ტალღების ბროლში,
ალვები როგორც ტურფა ცირები,
დაისს ელიან სამეგრელოში.

ამ ლექსის გახსენებისას ყოველთვის ვცდილობ წარმოვიდგინო ჰაერში ქალებით ატყორცნილი ალვები, წარმოსახვას ვძაბავ და ვხედავ მომრგვალებულ პლასტიკურ ფორმებს, რომლებიც უცნაურად მოლივლივე სურათების ასოციაციას იწვევენ.

ნანას აქვს უნარი, უცნაურ, ოდიოზურ ადამიანებს გამოეღაპარაკოს. საღამოობით ნაპირზე ყოველთვის ჩამოდის სახემოქურუხებული ქალი, რომელსაც ხელში მომცრო ვიდეოაპარატი უჭირავს და მზის ჩასვლას იღებს. „ჩემი აპარატი წითელ ფერს არ აღიქვამს“, – ამბობს ხმადაბლა. ნანა მოგვიანებით მიყვება: ეს ქალი თურმე მთელი ცხოვრება ბიბლიოთეკაში მუშაობდა, ქმარი ტრაგიკულად დაეღუპა, ქალიშვილმა კი მიატოვა და უცხოეთში წავიდა. ახლა მარტო ცხოვრობს და მოწაფეებს გერმანულში ამზადებს.

დაღამდა. შორს მწვანე კონცხია, იმის იქით – ბათუმი. პორტში ერთი დიდი გემი დგას და მისი სინათლე ზღვაში ირეკლება. „მამი, მშია“, – მეუბნება მარიამი. გზისპირს გავივლით და კაფე-ბარში შევდივართ. ოფიციალტ ქალს ველოდებით, მაგიდაზე ლიმონათის ბოთლი და ჭიქა დგას. მარიამი ბოთლს ხსნის, შემთხვევით წაკრავს ხელს ჭიქას, რომელიც ძირს ეცემა და ტყდება. ვიცი, რომ არ უნდა გაუწყვრე, მაგრამ მაინც ვუწყვრები. ასეთი რამ არავის სურს, ყოველთვის შემთხვევით ხდება. ასე შემართებოდა მეც, როცა ბავშვი ვიყავი და მეც მიწყვებოდნენ, იცოდნენ, რომ არ უნდა გამწყრომოდნენ, მაგრამ მაინც მიწყვებოდნენ, ალბათ იმიტომ, რომ ეს როლი ვიღაცას მუდმივად უნდა შეესრულებინა. მინდა ვუთხრა მარიამს, რომ დამნაშავე არაა. ვატყობ, როგორ მოიწყინა და ვაპირებ კიდევ ამის თქმას, მაგრამ მაინც ვეუბნები, რომ ჯერ ჩემთვის უნდა ეკითხა ყველაფერი და მერე ემოქმედა. მახსენდება, რომ ისინი, ვინც მე მიწყვებოდნენ, აღარ არიან, აღარ არიან იმ წითელი დასალიერის მიღმაც კი, რომელიც კაფე-ბარის გარეთ, ზღვის თავზე ანთია. იმ ზღვის თავზე, რომლისკენაც მე ვიყურები; მიწყვებოდა მამაჩემი, რომელიც ახლა აქ არ არის, არც სხვაგან არის სადმე და მე ისევ გავცქერი წითელ დასალიერს და ვფიქრობ, რომ მათ მიღმაც უკვე გარდასულთაგან არავინ აღარ უნდა იყოს.

ბარიდან გამოსულები ნელ-ნელა მიუყვებით განათებულ სანაპიროს. მარიამი დუმს, მეც ვდუმვარ, არ აეწყო ჩვენი ურთიერთობა. ზღვისპირას ბევრი ხალხია. მაღალსკამებიან ბარს ჩავუვლით, ერთხანს ვფიქრობ, შევიდე თუ არა. მერე გადაწყვეტილებას ვიღებ, მარიამს ვთხოვ, გარეთ დამელოდოს. მარიამმა იცის, რატომ შევდივარ ბარში, მაგრამ არ აპროტესტებს, დგას ქუჩაში, ხალხში და მიყურებს, როგორ ვჯდები მაღალ სკამზე და ბარმენს სასმელს ვუკვებ. სკამზე წამომჯდარი ვსვამ ვისკის და ბარის ღია კარიდან ვუყურებ მარიამს, ჩემს ცხრა წლის გოგონას. და მე ვფიქრობ უეცრად იმაზე, რომ ის ჩემია. მარიამი ხალხის ნაკადში დგას და მიღიმის. ერთმანეთს თვალებში ვუყურებთ. ხალხის ნაკადი ზოგჯერ უხეშად ეჯახება მარიამს, თითქოს უნდა, რომ წაიყოლოს, მარიამი წაიბორძიკებს, ისევ სწორდება და ჩემკენ იხედება...

შუალამისას მეღვიძება და იწყება ჩემი უძილობა. ჩემებს სძინავთ. ფორიაქის ხმამ გამაღვიძა. ეს ხმა თანდათან მიახლოვდება, მშფოთვარე, შეძრწუნებული ხმა: ”რა უქენით, ბიჭო, კაცს, თქვენი დედა... რა უქენით, ბიჭო!” საწოლიდან ვდგები და ფანჯრიდან ვიყურები. გინება ეზოს გვერდით ასვეტილი სასტუმროს ეზოდან მოდის. რაღაც ხდება. „რა უქენით, ბიჭო, რა უქენით, მე თქვენი დედა...“ ისმის ქშენა, ღნავილი, ყველაფერი ერთმანეთში ირევა და ილუფხება. მერე უფრო შორიდან ისმის: „რა უქენით, თქვენი დედა...“ ღამეში გაბნეული ისტერიკული ხმები უფრო და უფრო იბნევა და იფანტება.

ზღვა ღელავს, ზღვა განურჩეველია ყველას მიმართ. ოთახში ვწევარ და მთელი არსებით ვგრძნობ მის სიახლოვეს. ჩემამდე მხოლოდ ტალღების დგაფუნი კი არ აღწევს, არამედ ის უცნაური ბგერებიც, ზღვა რომ ყოველწამიერად გამოსცემს. ის ცოცხალია, მოძრაობს, ფშვინავს, ღამეულ ხმებს აბნევს სანაპიროზე. ზღვა ახლა ღამის და დღის მიჯნაზე დგას და ქამელეონივით იცვლის ფერს. კედელზე სიწითლე ირეკლება და მეც ნელ-ნელა ვხუჭავ თვალი.

გათენება. ისევ მზე და ლურჯი ზღვა. კატერები და მოტოციკლები თავგამეტებით სერავენ ტალღებს. ისევ ვფიქრობ იმაზე, რომ ეს ადამიანები ალბათ არასდროს არ შეხვდებოდნენ ერთმანეთს, რომ არ ყოფილიყო ზღვა. განვლილი ღამე ალბათ აღარავის ახსენდება, რადგან სინათლეზე ქრება ღამის ვნებაანი, იბადება დღის სურვილები.

კიდევ ერთხელ შევცურე ზღვაში. თითქმის ნიშნულამდე ვაღწევ. ვერაფერს ვგრძნობ დაღლილობის გარდა. ბავშვები და ნანა კაფე-ბარში სადილობენ. ქვიშაზე დაფენილ ჭილობზე ვწვები და ვფიქრობ: ეს ადამიანები არასდროს არ შეხვდებოდნენ ერთმანეთს, რომ არ ყოფილიყო ზღვა, თუმცა ისინი ერთმანეთისადმი საკმაოდ გულგრილნი არიან. ათვალიერებენ ერთმანეთს, მაგრამ ეს ცივი ცნობისმოყვარეობის ფარგლებს არ სცილდება.

ნაშუადღევს პლაჟზე ტევა არ არის. ვწევარ. წამიერად იცვლება კადრი: ორმოცდაათიოდე წლის მერე ასეთივე სიმჭიდროვეში ვიწვები ამ ან სხვა ადამიანებთან ერთად. ასევე გულგრილად ჩამოიღვრება მზის შუქი ქვებზე, კვიპაროსზე, ქვით მოკირწყლულ ბილიკებზე. ალბათ სხვები ამაზე საერთოდ არ ფიქრობენ. მეც არ უნდა ვიფიქრო. ლაჟვარდში კატერს გამობმული პარაშუტი მიქრის. კატერს ძრავა ეთიშება და პარაშუტში თავშერგული კაცი ნელ-ნელა ეშვება ტალღებზე.

ქალაქში გავდივარ. მარტო ვხეტიალობ. მთელი ქალაქი ერთი გრძელი ქუჩაა, სადაც მანქანები თავბრუდამხვევი სისწრაფით დაქრიან. დიასახლისი მახსენდება, რომელსაც მეგი ჰქვია, და სამოციანი წლების ერთი სიმღერა – „ამბობენ, რომ მეგი, მიაგავხარ ზღვას“. მეცინება. მეგი ხორცსავსეა, დიდი მკერდი და ცივი, ცისფერი თვალები აქვს.

ქობულეთურ სახლებში ყველაზე მეტად რიკულებიანი კიბეები და ეზოები მომწონს. მიზიდავს კიბის ქვეშ შემყუდროებული სივრცე. აქ, სოხანეზე, სუბტროპიკული მცენარეებისგან აძრულ ბინდ-ბუნდში წაგრძელებულ მაგიდას დგამენ. საღამოთი სუფრა იშლება. ეს სიმყუდროვე მაგონებს ბავშვობას, რომელიც თითქოს სხვა ცხოვრებაში იყო. მაგრამ ნუთუ მართლა იყო? მხოლოდ ეზოების ეს შემყუდროებული სივრცე და თლილი რიკულები აღმიძრავს შინაურულ განცდას, რაც მაფიქრებინებს, რომ ოდესღაც მე აქ ნამდვილად ვიყავი, ვიყავი სხვა ადამიანებთან ერთად და ახლა ჩამოვედი ისევ სხვა ადამიანებთან ერთად, რომლებიც მაშინ ჩემს ცხოვრებაში არ არსებობდნენ ან საერთოდ არ არსებობდნენ. ახლა კი თვითონ მეც სხვა ვარ.

ლორთქიფანიძე მხვდება, ჩემი ერთადერთი ნაცნობია, რომელიც ქობულეთში ვნახე. „წავიდეთ, ბათუმური ლუდი დავლიოთ“, – მთავაზობს და სანაპიროსკენ მივეხეტებით. ლორთქიფანიძე შილიფად გამოწყობილა, მუხლებზე ოდნავ გადმოშვებული შარვალი აცვია. მას სადგურთან დაუქირავებია ბინა და ჰყვება, რომ ღამე იქაც ჩხუბი იყო. „რა ვიცი, ბიჭო, ეს აქაურები ნამეტანი გამეტებით ურტყამდნენ ერთმანეთს, მერე ისეთი კაკაფონია იღვა, გათენებამდე არ დამაძინეს“.

კაფე-ბარში შევდივართ და კუთხეში ვსხდებით. ლორთქიფანიძე ლაპარაკობს. მე გავყურებ ზღვის ჰორიზონტს და ვგრძნობ, რომ გახევება ჩემში სიუცხოვის გრძნობამ შეცვალა. ლორთქიფანიძე მიყვება სამსახურის ამბებს. მერე ზაზას მოსაგონარს სვამს. ვიხსენებთ ჩვენს მეგობარს. ისევ ზღვის კიდეს გავყურებ და გული მეწურება, ვგრძნობ, რომ ზაზა აღარც იქ არის. მქრქალ ჰორიზონტზე პატარა გემი ჩნდება, რომელიც ნელა მიცურავს ბათუმისკენ.

ამ საღამოსაც სანაპიროზე გაშლილ ჭილობზე ვსხედვართ და გავყურებთ ბათუმის პორტში გაჩერებულ ერთადერთ გემს, რომლის სინათლეებიც ზღვაში ირეკლება. ეს განათებული გემი შუქურას ჰგავს, იმედისმომცემ შუქურას, ჩამავალი მზე კი ნაღველს ასხივებს. ანუკი ტალღებში ფენებს ისველებს და მერე ფრთხილად აბიჯებს ქვიან სანაპიროზე. ის ისეთი ნატიფია და მსუბუქი, რომ მისი ნაფხურების სისველე არც კი ეტყობა მზეზე გამომშრალ ქვეს... მიცურავენ ზღვაზე კატერები, დააბიჯებენ სანაპიროზე ნახევრადმიშველი ადამიანები, ვის აღარ ნახავ აქ, – ყველანი გვერდს უქცევენ ნამცეცა ანუკის, თითქოს ვერც ამჩნევენ. ჩემს თვალსაწიერში კი ის ისეა ჩაწერილი, როგორც ზღვა და დასალიერი, ჰორიზონტზე მცოცავი გემი და ზღვის ფერადოვანი ქამელეონური ელვარება. ანუკი რეალობის განუყოფელი ნაწილია, მეტიც, ანუკის გარეშე ყველაფერი აზრს ჰკარგავს. „ანუკი! – ვეძახი – ანუკი!“ გაკვირვებული სახით ბრუნდება და ნელი ნაბიჯით მიახლოვდება. სახეზე ღიმილი ეფინება. იცის, მხოლოდ და მხოლოდ იმიტომ დავუძახე, რომ სხვაგვარად არ შემიძლო.

ისევ ღამეა. მეღვიძება. შემფოთებული ხმები ჩამესმის. უცნაურია ეს ღღეები და ღამეები.

დღისით ადამიანები მშვიდად წვანან პლიაჟზე, მზეს ეფიცებიან და ხმამაღლა საუბრობენ, ღამით კი თითქოს მათი ქვეცნობიერში მიჩქმალული ვნებები ამოდიან ზედაპირზე და შფოთი ისადგურებს სანაპიროზე.

ახლაც ასეა. უძილობის კიდევ ერთი მტანჯველი ღამე მხვდა წილად. ქალის ხმა მესმის: „მე თქვენთან საქმე არა მაქვს! ხელი არ მახლოთ, თორემ ვიყვირებ!“ კაცები ხმამაღლა ლაპარაკობენ. მერე გარბიან. ვიცი, რომ აღარ დამეძინება, კიბეზე ვეშვები და სწრაფი ნაბიჯით მივდექვ გაქცეულებს და ვცდილობ, არ ჩამოვრჩე. მაინტერესებს, რა ხდება. თითქოს მარტო მე ვარ ეს მოწმე. ქვიშაში გაქცეული ადამიანის ნაბიჯები რჩება. ისინი ვერ მხედავენ. და ვერც წარმოიდგენენ, რომ რომელიღაც წერტილიდან მათ ვუთვალთვალებ. ქვიშაში სანაპიროზე პალმის წაგრძელებული ჩრდილი მოძრაობს. შორიდან უკვე ნაბიჯების ხმა აღარ ისმის. მხოლოდ მაღალი პალმა შრიალებს. ისევ სიუცხოვის გრძნობა მეუფლება. მინდა, გავეცალო აქაურობას. ერთადერთი, რაც მამშვიდებს, – შორს, ბათუმის პორტში გაჩერებული გემია, რომელიც თეთრად მოციმციმე წერტილად ანთია და ზღვაშიც თეთრ ანარეკლს აფენს. უკან ვბრუნდები. კაციშვილი აღარ ჭაჭანებს. ვუყურებ სანაპიროს გასწვრივ განლაგებულ უცხო ეზოებს და უცხო სახლებს. ერთად ყოფნა წარმატალია ისევე, როგორც ყველაფერი ამქვეყნად. პლაჟზე სხეულები ერთმანეთში ჩახლართულან. შორიდან რომ გადმოხედო სანაპიროს, ერთ მთლიან მასას დაინახავ, რომელიც ნელა მოძრაობს, ნელა ივსება და იწრიტება, მერე ისევ ივსება და იწრიტება, საღამოს პირზე კი თანდათან ქრება. ნაშუაღამევს სანაპირო ზღვას ერწყმის და ყრუ უდაბნოდ იქცევა. ამ უდაბნოს დროდადრო მშფოთვარე გადაძახილები, ქვიშაში გაქცეული ადამიანების ხმაურიანი ნაბიჯები, გინება და გმინვა სერავს. ეს ღამის ხმებია, ზღვის სანაპიროზე გაშლილი და გაფანტული, ავისმომასწავებელი ან ავადახდენილი. გათენებისას ვნებათაღელვა ქრება. მთვლემარე სიჩუმე ისადგურებს. ნელა ვბრუნდები ნაჭირავებ ბინაში, სადაც ყველას ღრმა ძილით სძინავს. „იქნებ ისევ მირბიან?“ – ვფიქრობ ჩემთვის და დაწოლისთანავე მეხუჭება თვალი.

...რკინიგზის სადგურში ვართ.

ისევ იმას ვგრძნობ, რასაც აქამდე ვგრძნობდი, სხვა ქალაქში ჩამოვედი სხვა ადამიანებთან ერთად და სხვა ვარ უკვე თვითონ მეც.

ეს ქალაქი უკვე სხვა რიტმით ცხოვრობს, უცხო ხალხი ირევა და უცხო ელფერი ადევს. მეც გავუცხოვდი საკუთარი თავისგან და თუმცა ვცდილობ წარსულთან შეხმიანებას, ვატყობ, რომ სულ ოდნავა ვახერხებ ამას.

ამ ქალაქში ძველებური მხოლოდ პალმებია და მე უკვე ვეთხოვები მათ. მატარებელი ნელა მიიწევა. აქა-იქ გაკვესილი თუ გაელვებული სინათლე სიბნელეს ნაუცბათევე სურათებს სტაცებს: ცეცხლთან მარტოხელა მუშა ტრიალებს, ალბათ შედუღებას თუ მორჩა; დაფხავებული სახლის ცარიელი ერდო გაიფრიალებს, სადაც უკვე დიდი ხანია ფეხი არავის დაუდგამს და კიბეს ხავსი მოსდებია.; შემთხვევით გზადშეყრილ მოხეტიალეთაგან ერთი სანთებელას უმარჯვებს მეორეს, რომელიც სახეს მატარებლისკენ აბრუნებს, თითქოს სცენა ტრიალებსო და მერე სიბნელეში უჩინარდება.

სინათლის მისხალიც არ ჭიატობს არსაიდან და მიკვირს, რამ ჩამოაბნელა.

უკან რჩება ქობულეთი, ბათუმის პორტი და ზღვაში არეკლილი გემი. ამ ქალაქში ძველებური მხოლოდ პალმებიღაა. რიკულებია კიდევ ძველი, რაც გარდასულის, დაკარგულისა და გაუჩინარებულის ხსოვნას მიღვიძებს. ბავშვობას ვეღარ დაიბრუნებ, ვერც შინ დაბრუნდები, რადგან „შინ“ აღარსად აღარ არის.

მატარებელი მიიწევა, ზოგჯერ მკვეთრად ამუხრუჭებს, მერე ისევ იძვრის ადგილიდან. ბავშვებს მშვიდად სძინავთ ზედა საწოლებზე. ნანასაც სძინავს და სახეზე დაღლილობა ეტყობა. ჩანთიდან ვისკის ბოთლს ვიღებ. მატარებლის ფანჯარაში ვირეკლები. სითხე სასიამოვნოდ მელვრება სხეულში. დილით თბილისში ვიქნებით. თუმცა იმ ძველ ქალაქს ვერ მივაგენი, მაინც ვიცი, სად ვიყავი და საიდან მოვდივარ, მაგრამ ახლა სად ვარ და საით მივდივარ, ამის გაგება მიჭირს. არადა, მატარებელი მაინც მიდის, მიიწევა...